

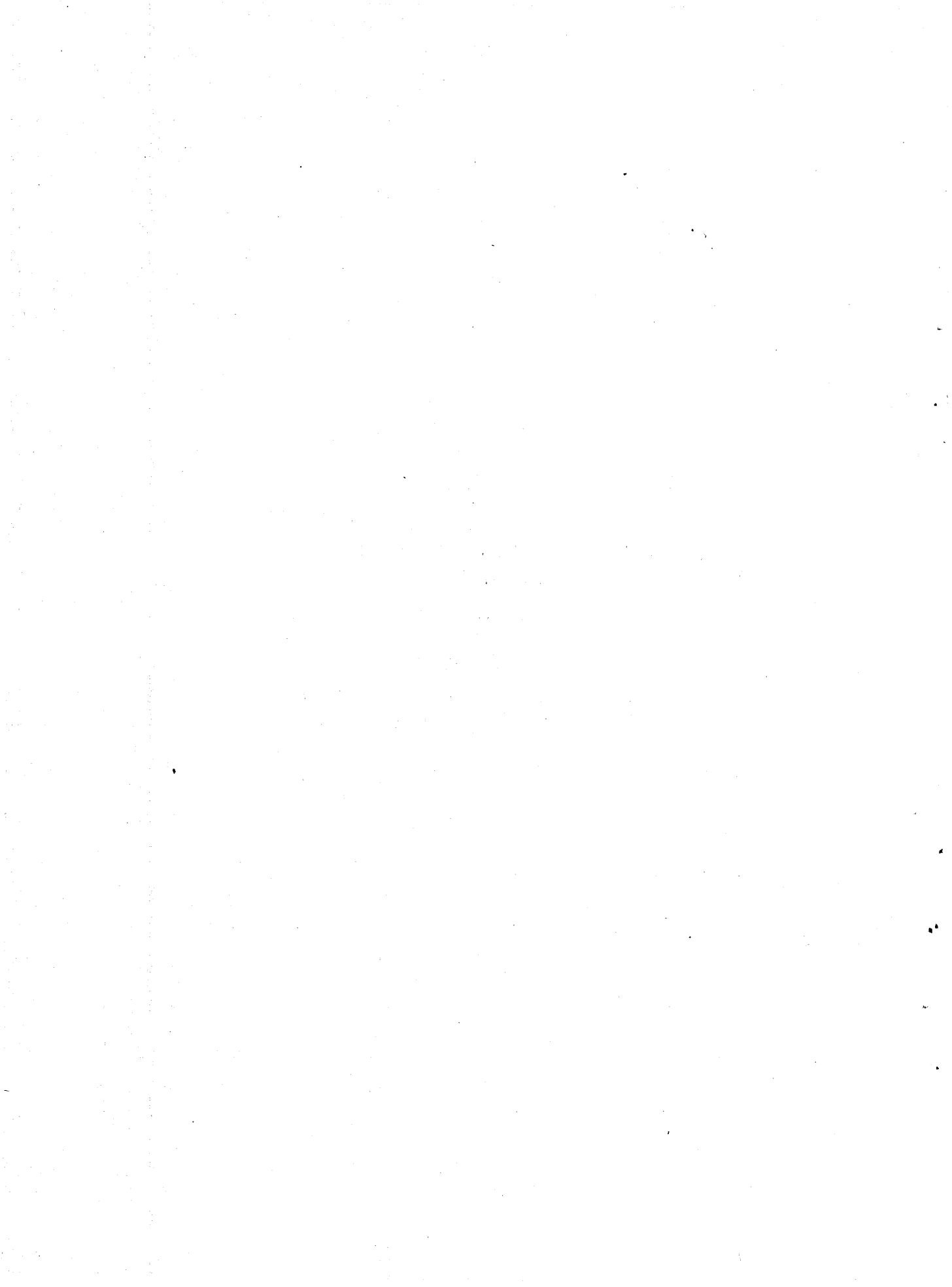
S. Sayısı : 141

1935

Hava yolları Devlet işletme idaresi bütçesi

Ve

Teşkilât lâiyhası

Hava yolları Devlet işletme idaresi 1935 yılı bütçesile Hava yolları Devlet işletme idaresi teşkilât kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve mezkûr kanuna bazı maddeler eklenmesine dair 1/6 numaralı kanun lâiyhası ve Bütçe encümeni mazbatası

T. C.
Başvekâlet
Krarlar müdürlüğü
Sayı 6/411

28 - II - 1935

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Havayolları Devlet işletme idaresinin 1935 malî yılı bütçesile Havayolları Devlet işletme idaresi Teşkilât kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve mezkûr kanuna bazı maddeler eklenmesine aid olup İcra Vekilleri Heyetince 28 - 2 - 1935 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhalarile esbabı mucibe mazbataları birlikte Yüksek Huzurlarına sunulmuştur.

Başvekil
I. İnönü

Teşkilât lâiyhası esbabı mucibesi

2443 numaralı Nafia Teşkilât kanunuvekâlet münakalât idaresinin vazifelerini sayarken havayollarının işletme işlerine aid hususları tetkik, tanzim ve mürakabe etmek vazifesini de bu idareye ve dolayısıyla Nafia vekâletine verilmiştir. Bununla kara ve iç sunar nakliyatı ile hava nakliyatının da birlikte bir elden idaresi istihdaf edilmiş olduğundan şimdiye kadar Millî müdafaa vekâletine bağlı olarak idare ve işledilmekte olan havayolları Devlet işletme idaresinin de Nafia vekâletine devri ve mezkûr vekâlet tarafından işletmesinin tanzim ve murakabesi muvafık görülmüş ve bu maksatla havayolları Devlet işletme idaresi teşkilâtı hakkındaki 20 - 5 - 1933 tarih ve 2186 numaralı kanunun bunu temin edecek maddelerini tadil eden ilişik kanun lâiyhası tanzim kılınmıştır.

Devlet havayolları işletmesi Nafia vekâleti hizmetlerine alınırken bu gün mevcut olan teşekkülün kendisine tanılan hak ve vazifelerle birlikte aynen muhafazası zarurî görülmüş ve binaenaleyh 2186 numaralı kanunun hemen bütün ahkâmı aynen muhafaza olunmuştur.

Şimdiye kadar Millî müdafaa bütçesinin nazım masraf faslından yapılan yardımlar bu teşekkülün Millî müdafaaadan ayrılması münasebetile kaldırılmış buna mukabil bu sene için Devlet demiryolları bütçesinden 500 000 lira tahsisat konulmuştur.

Bütçe lâyihasının masraf kısmı esbabı mucibesi

1 — Evvelce Yüksek Başkanlığa sunulan lâyihada havayollarına İstanbul, Diyarbakir kısmının noksanlarının tamamlanması yardımcı meydanlar satın alınması ve hattın emniyetle işleyebilmesi için telsiz ve rasat istasyonları kurulması yeni tayyare ve motör ve bir senelik yedek malzeme satın alınması için 420 000 ve işletme için de 36 000 lira teklif edilmişti. Yer tesisatı ve işletmede tasarruf yapılarak 600 000 lira ile yapılacaktır.

2 — Bütçenin fasıl ve maddelerinde görülen tutarların yekûnları şu suretle hesab edilmiştir:

İdare merkezi, uçuş ve yer hizmetleri için memur ve müstahdem ücreti (75 540) liradır. Bu kadroda yeni kurulacak telsiz, rasat istasyonlarıyla diğer uçuş istasyonlarının memur ve müstahdemleri ve tayyare adedine göre ihtiyaç olan makinist ve muavinleri ilâve edilmek suretile hesap edilmiştir ki bundan aşağı kadro indirilmesine imkân bulunmamıştır.

3 — Birinci faslın dördüncü maddesinde gösterilen 13 000 lira beynelmilel şahadetname almak üzere Avrupa'ya gönderilecek pilotlar ve makinistlerin harcırah ve ikamet yevmiyeleriyle diğer memurların harcırah ve ikamet yevmiyeleri için konulmuştur.

Bu fasla konulan para ile aynı zamanda İran, Irak ve Avrupa ve Balkanlara açılacak hava hatlarının tetkik ve istikşafı için iktiza edecek harcırah dahildir.

4 — Birinci faslın üçüncü maddesindeki kilometre uçuş parasıdır. Bu sene hattın uzunluğu artacağı gibi doğu veya batı memleketlerinde de yapılacak araştırma ve deneme uçuşları için verilecek kilometre uçuş parasından dolayı 6 500 lira olarak hesap edilmiştir.

5 — Birinci faslın ikinci maddesindeki 8 500 lira getirilecek ecnebi mütehas-sıslarına verilecek ücret karşılığıdır.

6 — İkinci faslın birinci maddesindeki 160 000 lira İstanbul - Ankara arasında her gün ve Ankara - Diyarbakir arasında haftada üç gün ve Diyarbakir - Tahran ve İstanbul - Selânik arasında haftada üçer gün olmak üzere yapılacak seferlerde yakılacak benzin, yağ masarifiyle yer taşıma vasıtalarının yakacakları benzin, yağ masraflarıdır.

7 — İkinci faslın ikinci maddesinde gözüken 139 500 lira, bu sene satın alınacak iki motörlü altışar kişilik 3 yollu tayyaresile bu tayyareler için iki yedek motör ve motörlerin bir sene zarfında sarfedecekleri yedek malzeme ve bir sene içinde yapılacak tamir masraflarıyla yeniden satın alınacak bir kamyon bedeli ve diğer yer vasıtlarının tamir masrafları karşılık olmak üzere hesap edilmiştir.

8 — Üçüncü faslın birinci maddesindeki 95 000 lira ile İstanbul - Diyarbakir arasında himaye merkezleriyle alıcı ve verici telsiz istasyonları kurulacak, aynı zamanda Ankaradaki tamir atelyesinin büyültülerek tamir kabiliyeti arttırıla-

çak ve hattın geçtiği istikametlerdeki yardımcı meydanlardan mühim bir kısmı istimplâk edilecektir.

9 — Üçüncü faslın ikinci maddesindeki 15 000 lira, uçucuların ve uçan malzemenin ve yer tesisatının sigorta bedelidir.

10 — Dördüncü faslın muhtelif maddelerindeki 4 500 lira da idare masraflarına en ekonomi bir surette hesap edilmek suretile karşılık konulmuştur ki heyeti umumiyesi itibarile teklif edilen zarurî masarifatın kabul buyurulması teklifinden ibarettir.

Bütçe lâyihasının varidat kısmı esbabı mucibesi

Varidat geçen seneler çok düşküdü. Fakat hattın bir intizam ile işlemesi halinde varidatın çoğalacağı muhakkak görülmektedir. Bu sebeble bu seneki varidat (B) işaretli cetvelde arzedildiği üzere (100 000) lira olarak tahmin edilmiştir. Varidat bu miktarı bulmadığı takdirde bu varidata mukabil olarak vazedilmiş olan 5 neî fasıldaki istasyon inşaatlarından bu sene için sarfınazar edilecek ve bu suretle yine bütçede tevaziin temin edilecektir. Binaenaleyh teklif edilen varidatın da aynen kabulünü rica eylerim.

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Mazbata No. 82
Esas No. 1/6

28 - V - 1935

Yüksek Reisliğe

Havayolları Devlet işletme idaresinin 1935 malî yılı bütçesi hakkındaki kanun lâyihası ile bu idarenin teşkilâtına dair olan kanunda bazı değişiklik yapılmasına ve bu kanuna yeni hükümler ilâvesine dair olan kanun lâyihasının Yüksek Meclise gönderildiği hakkındaki Başvekâlet tezkeresi encümenimize verilmiş olmakla Nafia vekâleti münakalât dairesi reisi hazır olduğu halde ayrı ayrı tetkik ve müzakere edildi.

2186 numaralı kanunla teşkil edilen Havayolları Devlet işletme idaresinin Nafia vekâletine bağlanması ve bu kanunda bazı değişiklikler yapılması hakkındaki kanun lâyihasının esbabı mucibesinde dermeyan olunan mütaleaya iştirak eden encümenimiz teklif olunan kanun lâyihasını şekle aid bazı değişikliklerle kabul etmiştir.

İdarenin 1935 bütçe lâyihasının masraf kısmı yekûn dahilinde bazı değişikliklerle ve varidat kısmı ile kadrosu ve bütçe lâyihasının 5 ve 6 ncı maddelerinden maada olan maddeleri teklif veçhile kabul edilmiştir.

Umumî Heyetin tasvibine konmak üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

Reis Burdur <i>M. Şeref Özkan</i>	Reis V. İsparta <i>Mükerrem Ünsal</i>	M. M. Trabzon <i>Sırrı Day</i>	Kâtib İstanbul <i>F. Öymen</i>
Balikesir <i>E. Adakan</i>	Bayazıt <i>Ihsan Tav</i>	Çorum <i>Eyub Sabri Akgöl</i>	Çorum <i>M. Cantekin</i>
Diyarbakir <i>R. Bekit</i>	Gümüşane <i>D. Sakarya</i>	İstanbul <i>S. Uraz</i>	İzmir <i>K. İnang</i>
İzmir <i>H. Çakır</i>	Mardin <i>R. Erten</i>	Muş <i>Ş. Çiloğlu</i>	Sivas <i>Remzi Çiner</i>
Yozgad <i>S. İçöz</i>			

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

20 - V - 1933 tarih ve 2186 numaralı Havayolları Devlet işletme idaresi teşkilât kanununun bazı maddelerinin tadili ve bazı maddeler ilâvesine dair kanun lâyihası

MADDE 1 — 20 - V - 1933 tarih ve 2186 numaralı kanunun 1, 2, 5, 6 ncı maddelerinde yazılı olan (Millî Müdafaa vekâleti) yerine (Nafia vekâleti) konmuştur.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Havayolları Devlet işletme idaresi teşkilâtı hakkındaki 2186 sayılı kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve kanuna yeniden bazı maddeler ilâvesine dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Havayolları Devlet işletme idaresi teşkilâtı hakkındaki 20 - 5 - 1933 tarih ve 2186 sayılı kanunun 1, 2, 3, 5, ve 6 ncı maddeleri aşağıda gösterildiği şekilde tadil edilmiştir:

Muaddel madde 1 — Türkiyede hava yolları tesis etmek ve bu yollar üzerinde nakliyat yapmak için Nafia vekilliğine bağlı ve hükmî şahsiyeti haiz (Hava yolları Devlet işletme idaresi) namile hususî bir idare teşkil edilmiştir.

Muaddel madde 2 — İdare, Nafia vekilliğinin teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyetinin kararile tayin ve tebdil olunan bir müdür tarafından tedvir olunur. Merkezi Ankaradır.

Muaddel madde 3 — Hava yolları Devlet işletme idaresi mülhak bütçe ile ve Nafia vekilliğinin mürakabesi altında idare olunur. Varidatı, idarenin işletme hasılatı ile Devlet demiryolları ve limanları işletme idaresi bütçesinden yapılacak yardımdan terekküb eder.

Muaddel madde 5 — İdarenin hakikî ve hükmî şahıslarla akid ve muamelelerinde ve memur ve müstahdemleriyle olan münasebetlerinde umumî hükümler caRIDIR.

Bu idarenin bütün malları, eşya ve vasıtaları ve paraları Devlet malı hükmündedir. Eşhas ve eşya için idarece ve posta müraselâtı için posta, telgraf ve telefon idaresile müştereken tanzim edilecek nakliye tarifeleri Nafia vekilliğinin teklifi ve İcra Vekilleri Heyetinin tasdikile katiyet kesbeder. Ve yine bu yol ile tebdil ve tadil olunur.

MUADDEL MADDE 6 — Havayolları Devlet işletme idaresinin bütün tesisat ve vesaiti askerî fabrikalarda mali-

MADDE 2 — Bu kanunun üçüncü maddesi kaldırılarak yerine şu madde konmuştur:

(Havayolları Devlet işletme idaresi mühlhak bütçe ile ve Nafia vekâletinin murakabesi altında idare olunur. Varidatı Devlet demiryolları ve limanları İşletme idaresi bütçesinden yapılacak yardım ile idarenin işletme hasılatından terekküb eder).

MADDE 3 — Dördüncü madde kaldırılmıştır .

MADDE 4 — Altıncı maddenin ikinci fıkrası (Askerî fabrikalar malzeme depolarından maliyet fiat ile yaptırılacak tamirat ile alınacak malzeme bedelleri mezkûr fabrika ve depolara usulü veçhile nakten verilir) şeklinde taddil edilmiştir.

MADDE 5 — Havayolları Devlet işletme idaresinin bu gün elinde bulunduğ u bilûmum menkul ve gayrimenkul tesisat, alât ve edevat, demirbaş eşya ve müstehlik malzemesi ve mevcut bakiye tahsisatı tamamen muhafaza edecektir.

MADDE 6 — Havayolları Devlet işletme idaresinin tayyarelerle memurları askerî meydan ve yardımcı meydanlarından ve nakil vasıtalarından ve fabrikalarından ve askerî tayyarelerle memurları da Havayolları Devlet

yet fiatile tamir ve ıslah edilir ve müstacelen liizum olacak yedek eşya, malzeme ve vesait askerî depo ve ambarlardan maliyet fiatile satılır.

Askerî fabrikalar malzeme depolarından maliyet fiatile yaptırılacak tamirat ile alınacak malzeme bedelleri mezkûr fabrika ve depolara usulü veçhile nakten verilir.

MADDE 2 — Havayolları Devlet işletme idaresinin bu gün elinde bulunduğ u bilûmum menkul ve gayrimenkul tesisat, alât ve edevat, demirbaş eşya ve müstehlik malzemesi ve mevcudu muhafaza edilecektir.

MADDE 3 — Havayolları Devlet işletme idaresinin tayyarelerle memurları askerî meydan ve yardımcı meydanlarından ve nakil vasıtalarından ve fabrikalarından ve askerî tayyarelerle memurları da Havayolları Devlet işletme idaresinin meydan ve yardımcı meydanlarından ve nakil vasıtalarından karşılıklı istifade edeceklerdir.

MADDE 4 — Havayolları Devlet işletme idaresi mevcut asker ve sivil meteoroloji ve konuşma merkezlerinden karşılıklı istifade edecektir .

MADDE 5 — Havayolları Devlet işletme idaresi teşkilâtı hakkındaki 2186 sayılı kanunun 4 ncü maddesi kaldırılmıştır.

işletme idaresinin meydan ve yardımcı meydanlarından ve nakil vasıtalarından karşılıklı istifade edeceklerdir.

MADDE 7 — Havayolları Devlet işletme idaresi mevcut asker ve sivil meteoroloji ve konuşma merkezlerinden karşılıklı istifade edecektir.

MADDE 8 — Bu kanun 1 haziran 1935 tarihinden muteberdir.

MADDE 9 — Bu kanunun hükümlerini yerine getirmeğe İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

MADDE 6 — Bu kanun 1 haziran 1935 tarihinden muteberdir.

MADDE 7 — Bu kanunun hükümlerini yerine getirmeğe İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

23 - V - 1935

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>I. İnönü</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>K. Özalp</i>
Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Ş. Kaya</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Ab. Özmen</i>	<i>Ali Çetinkaya</i>	<i>C. Bayar</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. R. Soydam</i>	<i>Rana Tarhan</i>	<i>Muhlis Erkmen</i>

Havayolları Devlet işletme idaresi 1935 malî yılı bütçe kanunu lâyihası

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

MADDE 1 — Havayolları Devlet işletme idaresi 1935 malî yılı masrafları için bağı (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (600 000) liralık tahsisat verilmiştir.

MADDE 2 — İdarenin 1935 malî yılı masraflarına karşılık olan varidat bağı (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (600 000) lira olarak tahmin edilmiştir.

MADDE 3 — İdarenin 1935 malî yılı müstahdemler ve nakil vasıtaları kadroları bağı (C) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 4 — İdare tarafından işletilmekte olan tayyarelerin hasılatı buna mahsus kanun ve tarifeler dairesinde alınır.

MADDE 5 — İdarenin 1935 malî yılı varidat ve masraf evrakı müsbitesi Divanı muhasebatça tetkikatı iera edildikten sonra idarece hifzedilir.

MADDE 6 — Havayolları Devlet işletme idaresi masraf bütçesinin ücret ve masraf tertiplerinden yapılacak tasarruflarla tahmin edilen varidat fazlasının % 80 nini tecavüz etmeyen miktarile malzeme, benzin ve sair stok ithar etmeğe mezundur.

MADDE 7 — Bu kanun 1 haziran 1935 tarihinden muteberdir.

MADDE 8 — Bu kanunun hükümlerini icraya Nafia ve Maliye vekilleri memurdur.

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İ. İnönü	Ş. Saracoğlu	K. Özalp
Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
Ş. Kaya	Ş. Kaya	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Ab. Özmen	A. Çetinkaya	Celâl Bayar
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. R. Saydam	Rana Tarhan	Muhlis Erkmen

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

MADDE 1 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4 — Aynen kabul edilmiştir.

Tayyedilmiştir.

Tayyedilmiştir.

MADDE 5 — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6 — Aynen kabul edilmiştir.

A - CETVELİ

Fasıl	Madde	Muhassasatın nev'i	1934	1935 malî senesi için	
			Mali senesi tahsisatı Lira	Hükümetçe talep edilen Lira	Encümenecé kabul edilen Lira
1		Ücret ve gündelikler			
	1	İdare merkezi, istasyonlar, uçuş ve yer hizmetine memur daimî müstahdemler ücreti		75 540	75 540
	2	Ecnebi mütehasşısılar ücreti		8 500	8 500
	3	Kilometre uçuş parası		6 500	6 500
	4	Beynelmilel nakliyat diploması almak üzere Avrupaya gönderilecek pilot, makinistler ile talebe ve memurlar harcırahı		13 000	13 000
		Fasıl yekûnu		103 540	103 540
2		İşletme masrafları			
	1	Hava ve yer nakil vasıtalarının benzin, yağ ve sair masrafları		160 000	160 000
	2	Hava ve yer nakil vasıtalarının ve bu vasıtalara lâzım olan yedek motör ve malzemenin satın alınması, tamiri ve atelye malzeme bedeli masrafları		139 500	139 500
		Fasıl yekûnu		299 500	299 500
3		İnşaat ve istimlâk masrafları			
	1	Telsiz istasyonları ve tamirhane inşa ve meydanların istimlâk ve tesviyesi		95 000	95 000
	2	Hava ve yer nakil vasıtalarile tesisatın ve uçucu eşhasın sigortası		15 000	15 000
		Fasıl yekûnu		110 000	110 000

Fasıl	Madde	Muhassasatın nev'i	1934	1935 mali senesi için	
			Mali senesi tahsisatı	Hükümetçe talep edilen	Encümence kabul edilen
			Lira	Lira	Lira
4		İdare masrafları			
	1	Kırtasiye, matbu evrak, ilân, reklâm, tenvir, teshin, telgraf		2 500	2 500
	2	Mefruşat ve demirbaş		1 000	1 000
	3	Müteferrika		1 000	1 000
		Fasıl yekûnu		4 500	4 500
5		İstasyon inşaatı		82 460	76 520
6		Cümhuriyet merkez bankası hissesi		0	5 940
		UMUMİ YEKÜN		600 000	600 000

B - CETVELİ

Fasıl	Madde	Varidatın nev'i	1934	1935 malî senesi için	
			Malî senesi muhammenatı Lira	Hükümetçe tahmin edilen Lira	Encümençe tahmin edilen Lira
1		İstanbul - Ankara, Diyarbakir ve sair kısımlardan		100 000	100 000
2		Devlet demiryolları bütçesinden yardım		500 000	500 000
UMUMİ YEKÜN				600 000	600 000

Ü - CETVELİ

Memuriyetin nevi	Aded	Ücret
Müdür	1	250
Muhasib	1	150
Tercüman	1	125
Kâtib (Birisı muhasebe için)	2	90
Ayniyat muhasibi	1	100
<i>Hareket kısmı</i>		
İstasyon memuru ve ayniyat muhasibi	2	150
İstasyon memuru	4	120
Pilot	3	250
»	3	200
»	4	180
Başmakiniist	1	170
» muavini	1	120
Makinist	4	100
»	2	90
»	2	80
»	3	70
» muavini	3	60
Telsiz mütehassısı	1	200
Telsiz memuru	2	150
» »	4	125
Şoför	1	70
»	1	60
Odacı	5	30

Nakil vasıtaları kadrosu

Aded	Cinsi
1	Amerikan yolcu tayyaresi
3	İki motörlü 6 kişilik yolcu tayyaresi (Yeni alınacak)
2	Otobüs
1	Kamyon (Yeni alınacak)
3	Sepetli motosiklet (Yeni alınacak)